

קורס פסטור

כתב : עמי רוז'נסקי

כשמונים "מחלבות משק" בגדלים שונים פועלות בישראל, הן מעבדות אמנם רק כ- 2% מכלל החלב המיוצר בארץ, אבל יש בהן יחוד ולרבות מהן יש כבר חוג לקוחות נאמן החוזר אליהן כל הזמן. המחלבות הללו כבר הפכו לחלק מהטעם הישראלי המתפתח והמשתבח. המחלבות מעבדות חלב עזים, כבשים, פרות ויש אפילו מחלבה אחת למוצרי חלב בופאלו (בבצרון).

אך למגזר המעניין הזה אין תורה כתובה על פיה עליו לפעול, כמו שיש למחלבות הגדולות. במועצת החלב נעשים כבר זמן רב מאמצים לנסח את הבעיות המיוחדות למגזר מחלבות המשק, ומתקיים איתן דיאלוג לאורך זמן.

אחרי שחוק החלב קבע כי בדריקטריון של מועצת החלב ישבו גם נציגי המגזר הזה, הוחלט במועצה כי זאת היא הזדמנות ליזום קורס ראשון, שיעסוק בפסטור חלב עבור מחלבות משק.

טובה אברך, מנהלת תחום בריאות במועצת החלב, אומרת לנו, כי כשלושים איש נרשמו לקורס, והתקיימו בו ארבע פגישות שבכל אחת מהן נתנו חמש שעות של הרצאות בנושאים השונים.

אנחנו הגענו לפגישת הסיום של הקורס.

התלמידים משתתפים בסכום סמלי, דמי השתתפות, ובמסגרת הקורס הם קיבלו את כל חומר ההרצאות כשהוא מודפס.

המרצים הם דר' שמוליק פרידמן, המנהל המקצועי של מועצת החלב, שהרצה בנושא מחלות זאנויטיות (שיכולות לעבור גם לבני אדם), דר' עוזי מרין, ממכון ולקני, שהרצה בנושא החלב ותכונותיו, חנה מרקוביץ, ממשרד הבריאות, שדיברה על דרכים לשמור על ניקיון המחלבה ותהליך הייצור, ועל בטיחות. אריאל מלינסקי, טכנולוג מזון, עסק בחומרי ניקוי וחיטוי.

את הלימוד בתחום הפסטור, שהוא הנושא המרכזי של הקורס, מרכז אבי זלץ, יועץ פרטי, מנהל חברת זלץ. בתום כ- 20 שעות הדרכה ומבחן שיערך למשתתפים היום הם יקבלו תעודת השתתפות של מועצת החלב. התעודה נושאת את סמל מועצת החלב, ויש לזה ערך.

בהפסקה שבין ההרצאות שאלנו את אבי זלץ איזה טעם הוא רואה בקורס קצר כל כך וכמה בכלל אפשר ללמד ב- 20 שעות. על כך הוא משיב, "אני עוסק בייעוץ למחלבות ונתקלתי בתופעות של חוסר ישום הלכה למעשה של הדברים שיש לישיש בהן. לפעמים החוסר הזה נובע מאי הכרה של הכללים שיש לישיש, או אולי ממחסור באמצעים לרכוש את הציוד הדרוש לכך. ולפעמים גם בגלל שלא תמיד המחלבה המסוימת רואה בישיש הכללים הללו חשיבות. את תוכנית הקורס בנינו כששני שלישי ממנו יעסוק בפסטור, שהוא הא', ב', של המקצוע, ובלימוד כללי תברואה, הכרת החלב הגולמי ועוד. מטרת הקורס היא להעמיק את הידע בניקוי המחלבה, ובפסטור. "

X האם אתה מאמין שהקורס אכן תרם להרחבת אופקי המשתתפים בו?

" אני מעריך שכן, כשבנינו את התוכנית הכנו גם חוברת נלוות, היא כתובה בדרך המחברת את החומר הנלמד אל השטח ולא תאוריה גבוהה מידי. ואם לשפוט לפי ההענות כשהמשתתפים מקפידים להגיע לכל המפגשים, אני מעריך שהם יצאו מכאן עם הרגשה טובה והרבה יותר ידע."

קטרינה ליטין, ומרינה דבורקין, הן טכנולוגיות פיתוח מוצרים במחלבות טרה, הן חדשות יחסית במקצוע ולכן שלחו אותן להרחיב כאן אופקים. "אין ספק שלמדנו לא מעט, " הן אומרות לנו.

רינת מרווה, ממחלבת עז-עז, ממנחמיה, שלה עדר של כ- 150 עזים מזנים אנגלו נובים. מספרת, כי המשפחה הקימה את המחלבה לפני כשלוש שנים. ועל אף העובדה שמי שרוצה רשיון עסק צריך לדעת כיצד לפסטר חלב, היא החליטה לבוא ולשמוע את הקורס. "נכון שההנחיות הן מאוד ברורות, וחייבים לעמוד בהן, אבל אני רציתי להרחיב אופקים ולכן באתי. מכל מפגש לקחתי משהו, למדתי לא רק מהמרצים אלא גם מהמשתתפים בקורס."

X מה היה הנושא שהרשים אותך ביותר?

"הסבירו לי על חומרי ניקוי, וזה חשוב מאוד, חידד את הדברים ואני שמחה ששמעתי את הקורס."

אלון ממחלבת שביל החלב במושב טל שחר מספר, כי הוא בן למשפחה שהגיע מירושלים למושב רק לפני מספר שנים והקימה בו משק ובו כ- 70 עזים מזן מקומי. במחלבה הם מייצרים מגוון מוצרים.

"למה אני משתתף בקורס?" הוא משיב בשאלה, "כדי לקבל באופן רשמי ומסודר ידע, כי יש לי הרגשה שצריך לדעת יותר, וגם להכיר לעומק את הכללים."

X מה למדת בקורס?

"הייתי אומר שהקורס בעיקר חידד לי דברים שכבר היה לי מושג בהם. למשל שימוש בחומרי ניקוי. אבל גם עצם הדיאלוג המתקיים כאן תורם לי רבות."

X מה מכל זה תיישם במשק שלכם ובמחלבה?

"אני מניח שאני מביא איתי למשק יותר מודעות במספר נושאים בהם רמת החליבה ודרך העבודה במחלבה. אני מעסיק את עצמי כבר הרבה זמן בשאלה כיצד לשמור חלב תקופה ארוכה יותר, יותר מיממה, אני מקוה שלימוד מעמיק יותר של סוגית הפסטור תהיה התשובה לשאלה הזאת."

פלאג אברוצקי, ממשק עין כמונים שעלה לכותרות, שלא לטובתו, אחרי שעדר העזים האלפיניות שלו נגנב וגם הוחזר לפני כשנה אומר, כי בעין כמונים כ- 500 חולבות והמחלבה שלהם קיימת מ- 1984.

"באתי לכאן בעיקר כדי לפגוש אנשים ממחלבות אחרות, ולשמוע אנשי מקצוע מעולים, וגם לקבל את התעודה שמחלקים בסוף. אני מייחס חשיבות גדולה לניסיון המצטבר של האנשים כאן.

עד כמה שזה אולי ישמע לך מוזר, הדרך לכאן מעין כמונים שבגליל אורכת זמן, וזה זמן נטו למחשבות."

X איזה מידע שקיבלת כאן חשוב בעיניך יותר?

"הכל חשוב!"

במועצת החלב שוקלים עתה איך להמשיך ולהעמיק את הידע של המשתתפים בנושא תהליכי העבודה במחלבות.